Any VIII — Manacor 5 d' Abril de 1913 — N.° 343

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE
Dins Espanya: **una pessota.**
Fora d'Espanya: **dues pessetes.**

Redacció i Administració
General Barceló,—1.—2.ª
PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar véntim i altres erbes an es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A *Manacor:* Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca-l'amo Andreu Alcover, Plassa del Palau, 2.

A *Palma:* Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulária, 25.—Llibreria Ernest Frau, Brossa.—Llibreria d'Alomar y Fontdevila, Brossa.

Parla En Revenjoli. Escoltau i oireu

Perpitja

N'haurem de donar una mica an aqueis caps-espellats d'anticlericals, que no s'aturen de fer arrieses i barbaridats contra Deu, l'Esglesia i es sentit comú, a fi de que negú puga estar mai en dupte de que hu son uns missatges d'En Barrufet ben naturals. Per lo meteix, parau una estona aqueixa esquena vostra, ¡o anticlericals! o bé ses costelles o bé ses galtes, lo que tengueu més avorrit des vostro cos, per dur-vos-ne ses moixonies de sa nostra «perpitja».

I

En Lerroux de redolons

E-hi va ferm en politica d'algún tempsençá. Ja recordareu que es seus amics de Madrit s'aplegaren, d'amagat d'ell, abans de Nadal, per treure'l de cap de Partit. No fa gaire que es qui el seguien a Valencia, se'n decantaren, i ja no volen sebre aont está girat; i a Barcelona, que era es seu fort principal, va tant de rota-batuda, que es regionalistes tot sols el derrotaren ara a ses eleccions provincials; i es seus partidaris no fan més que gatinyar-se i dir la mala-pèssima d'ell i donar escándols i més escándols. Diuen que de sa der'rota electoralençá se'n son esborrats uns cinc cents d'En Lerroux. Aixi se cumpleixen ses profecies que aqueil capverjo d'En Jimenez—Moya feya de que En Lerroux aviat seria l'amo de tota Espanya. Lo que hi ha, que tant com perd força politica, en cobra de bossa; de cada dia se forra més demoraduixos. I se'n regala bé ell de perdre vots, ara que ja té ses butxaques plenes. Aixi ha «redimit» ell es poble: s'es servit des poble per fer-se casi milionari o sensa casi.

¿E-hu sentiu, lerrouxistetxos de Manacor i de fora-Manacor?

II

Lo que noltros sospitavem....

Això ha succeït amb sos aplecs que feren a Ciutat i a Llucmajor es socialistes i alguns republicans. An aqueis aplecs no hi anaren més que uns quants centenars de socialistes i republicans, d'aquells que, en venir eleccions, si hi prenen part, sempre perden, senzillament perque son pocs; hagueren de fer tals aplecs dins locals aont no hi caben més que alguns centenars de persones, estant-hi com arengades d'estrets; a Ciutat no els-e volgueren a cap local un poc gran, i s'hagueren d' «aplegar» a sa sociedat des Socialistes, que es una miseria de local; s'opinió públ ca no se'n preocupá gens de tals aplecs ni des Doctor Queraltó, que no's va veure més que amb sos quatre socialistes i amb alguns republicans, pobres errats de comptes;—idò ara mos surt «El Pueblo» de Valencia, es paperot republicanot, un temps d'En Blasc Ibañez i d'En Lerroux; i mentint com l'anima de Judes, diu que s'aplec de Ciutat p'En Queraltó va esser un aplec «monstruo» aont acudiren «mils de persones» i que es «un des més importants que mai se sien fets» a Mallorca, i que hi prengueren part «totes ses sociedats progresives».

¿Ah idò? Aixi les gasten es paperots republicans! D'aqueixa manera menten i emblanquinen es públic quant els-e convé p'es seus fins i efectes! ¿Milenars de persones anaren an aquells aplecs? ¡En no esser que hi contin ses puces i altres animalons que es pocs que hi anaren, duguessen demunt i que en duguessen molts! Ses «sociedats progressives»! A qualsevol cosa diuen «progressiu» es socialistes, si es seu! De manera que dins Mallorca ara resulta que no hi ha sociedats «progressives» més que ses des socialistes, aont sa major part no saben lletgir ni escriure, sociedats de quatre pelats i titiuers, que per molt si's saben tomar es moc! ¡No les canta mala «progressividat»!

III

Mentida verinosa

S'«Obreretxo Balear» posa unes gloses aigordenteres pintant un «obrer» que tè una fia «anémica», això es, amb sa sang fluixa, i es metge que la visita, li diu una mentida com unes cases amb tota sa mala intenció del mon: li diu que això de sa sang fluixa només son es pobres que hu pateixen, just «es fiis des poble»

¿Quin metge devía esser aqueix seuvatge? ¡Quina mentidassa que va dir aqueix metge! Encara que tal malaltia la pateixen més es pobres que no es rics, n'hi ha ben molts de fiis de rics que en pateixen. Pero ¿que els interessa ni els importa sa veritat an es paperots i escriguedoretxos revolucionaris? Ells a lo que van es a enverinar a desesperar es pobres contra es rics! Per això es glosador carronya de s' «Obreretxo Balear» posa que es pare d'aquella al·lota «anèmica», com senti que tal malaltia no la té mai cap ric, sino just «es fiis des poble», s'exclama:—«¿I e-hi ha Deu?» I es metge li contesta que «no hu sab».

¿Quin resulta més animal aquí? ¿a' obrer que, perque sa seua fia es «anèmica», com tants n'hi ha que hu son també «anémies» i no tenen res d' obrers, demana si «hi ha Deu»? això es, nega que hi haja Deu. ¿O encara resulta més animal es metge que diu que no sab si «hi ha Deu»? Tots dos e-hi resulten molt animals, pero encara es metge se'n du sa ventatge d'animalidat perque tenia més obligació d'esser persona que no aquell malenat obrer.

Ses malalties surten totes des pecat es pecat es sa rel i sa font de totes. Si Adam i Eva no haguessen pecat, no n'hi hauria cap de malaltia an el mon. Com aquell pecat d'Adam i Eva mos aplega a tots, com tots som pecadors, a tots mos apleguen ses malalties; ots rics i pobres, tots en som servits. I se dona es cas que, si per un vent e-hi ha malalties que les tenen més es pobres, com s'«anèmia», sobre tot es pobres de ses grans ciutats, per altre vent e-hi ha tot un estol de malalties que no més les solen tenir es rics, i son ses que costen més de curar. Si, es ferest lo que los costa an es rics es conservar sa salut i fer-se fogir ses malalties.

De manera que això que succeix amb ses malalties es una de ses coses aont se veu mès sa má de Deu, que té un esment fora mida des pobres i cap ric li passa per alt, vui dir que Deu envia a tots es rics es recapte de malaltia que els-e pertoca. S'hi veu ben bé sa má de Deu en sa manera com se reparteixen ses malalties entre tots es fiis d'Adam, de tal manera que cap se'n escapi.

I llavò hi ha un altre prova de s'infinita misericordia i providencia de Deu nostre Senyor: que ses malalties, que son un cástie des pecat, Deu nostro Senyor amb sa seua Gracia, si noltros les sufrim amb paciencia, les dona una virtut tan meravellosa, que, sufrint tals malalties, porem guanyar el cel, mos porem santificar, mos serveixen per purificar-mos i per no haver de passar pel purgatori o mos acursen s'haver-hi d'estar gaire. ¡Quants n'hi ha que son an el cel, que, sensa malalties se'n serien anats cap dret a l'infern!

Desgraciadament es socialistes ignòren totes aquestes coses i moltes d' altres en cástic d'haver renegat de sa fe de Deu, i per això es seus paperots enfloquen tantes de carretades de bestieses i barbaridats que es caps-de-gri que les lletgeixen, s'empassolen com a murtons de floquet. ¡Miserables més que miserables!

IV

¿E-hu veis, anticlericaletxos, per que serveix sa Confessió?

Dilluns es diaris duien un telegrama sobre que el Rt. P. Superior d'es Frares Agustins de Madrit ha entregades an es Tresor de s'Estat 4000 pessetes que va rebre baix de secret de confessió; un penitent que les restitueix de resultes d'esser-se confessat.

¡O si les sabéssem totes ses cantidats robades que les han restituïdes es robadors, de resultes d'haver feta una bona confessió! Sols Deu del cel sab tot es bé que ha fet, que fa i fará demunt la terra ¡es sagrament de la Confessió!

No es gens extrany que es missatges d'En Barrufet el duguen tan cuantra an aqueix sagrament. ¿No es una cosa posada de Deu? ¿no es una cosa de l'Esglesia Santa? ¿No fa un gran bé a ses ánimes?—Per això el dimoni amb tots es seus xotets de cordeta fa tant de foc contra sa Confessiò: precisament perque es una cosa que fa un gros bé.

V

Ells meteixos e-hu confessen

Mos surt, dissapte passat, un republicá demunt es paperot socialista de Ciutat, i en diu de verdes i de madures contra es republicans. Confessa que de l'any 1903 ençá no havien sufrida cap der'rota tan grossa, i que «sa Monarquia i sa reacció» els han preses an es republicans ses seues places fortes», això es, Barcelona, Valencia, Saragossa, Madrit. ¿Com s'explica aqueixa der'rota des republicans en casi tota Espanya? Aqueix republicá diu que ses causes son «sa falta de fe, d'entusiasme i de confiança des republicans»; i diu més: diu que tot es mal vé d'enrera, que desde l'any 1903 es republicans no n'han taiat brot, no han valgut un dobler de mac, no n'han feta cap a s'en endret, tot e-hu han esguerrat. I diu que lo que falta an es republicans espanyols es «un partit honrat», perque es «radical» o lerrouxista i es «reformista» (d'En Melquíades Alvarez) no son més que un grapat de mercaders i negociants («dedicados al *chantage* politico»), es «partit de s'Unió Republicana i es progresista» no son més que «una cassoleta de coixos i xarucs, impotents per fer i pensar»; i llavò diu aqueix republicá que tots es partits republicans que hi ha ara, están plens de ronya. I acaba dient que es precis taiar es cap i es coll a tots es caporals republicans.

Casi tots aqueis caporals, son tantes i tan ferestes ses qu'han fetes, que, si els aplicaven es remei que demana aqueix republicá, s'ho tendrien ben guanyat.

VI

En Pi i Margall fet mentider

Això ès es nom que es mereix En Pi i Margall per haver escrit un article contra sa Relligió Católica que s'«Obreretxo Balear» li publica dissapte passat, tot farcit de mentides d'aquelles més gruixades i grolleres. Figurau que diu que «no se cumpleix res de lo que Cristo predicá», aixo es, que negú hu observa, i que lo que «succela abans de Cristo», aixo meteix ha succeït i succeeix després de Cristo. Se necessita no sebre mot d'historia o tancar ets uis completament a lo que s'historia mos ensenya, per negar que sa venguda del Bon Jesús an el mon, que sa predicació de l'Evangeli del Bon Jesús demunt la terra no haja obrada una revolució immensa cap an es bé en tots ets ordes de sa vida. Poria ignorar aixo En Pi i Margall? No hu ignorava, pero sa passió de sectari li tapava la vista, i no veia i negava lo que es evidentissim: que Cristo fa denou sigles que reina an el mon, que reina dins milenars de milenars de ánimes, produïnt milions de milions d'obres bones, que, si no fos per l'Evangeli de Jesús ,no se farien. Si, En Pi i Margall tengué pit per sostenir que «Cristo» «no ha reinat mai demunt la terra», que dins el mon succeeix exactament lo meteix que succeía abans de Cristo, que «negú cumpleix lo que Cristo predicá». ¡Quina mentidassa tan feresta! Se necessita, per enflocar-la, anar tapats de tot i negar lo que cap homo pot negar sensa deshonrar-se: sa meteixa evidencia.

I ¿quines proves dona En Pi i Margall de que «no se cumpleix res de lo que Cristo predicá»? Diu que es perque «es cristians de drets o d'agenoiats dins es temples fan oració per que les vegen i repeteixen unes meteixes pregaries enutjosament, inoportunament».—¿S'es vist res més ridicul que aqueixa sortida d'En Pi i Margall? I ara escoltau aqueixa altra: «no s'observa res de lo que Cristo predicá» perque «es cristians» «fan jurar es testimonis devant es jutges i tribunals, an es soldats les fan jurar sa bandera, an es qui reben un títol acadèmic i an es Conseiers de la Corona». ¿Aont s'es vist mai que res d'aixó siga contrari a lo que predicá Cristo? Cristo predicá que no haviem de jurar sensa haver-hi motiu; mai predicá que, en esser necessari, no poguéssem jurar.—Una altra prova, segons En Pi i Margall, de que «no se cumpleix res de lo que Cristo predicá»,

perque «avui adoram Deu dins monuments sumptuosíssims (ses esglesies) que deixen derrera les temple de Salomó».—I ¿quant ni aont Cristo predicá mai que es seus feels no poguessen adorar Deu dins esglesies sumptuosíssimes? Mai en-lloc predicá Cristo res d'aixó. Aixi combatía En Pi i Margall contra sa Fe Católica: amb carretades de mentides.

Passa més envant En Pi i Margall, i diu que «sa moral» de Cristo «no la observa tampoc negú». ¿Quines proves dona d'aixó? Cap; just Mestre Biel de la Mel, que posa falsos testimonis a la Sagrada Escriptura sensa cap fonament, prova ni raó. Aixi es bo de fer combatre la Sagrada Escriptura. S'ase i tot e-hi va, fent-ho d'aqueixa manera.

Llavó l'emprèn En Pi i Margall contra Jehová, contra Deu meteix, i el calumnía de sa manera més horrorosa, i diu que manava an ets israelites, que «en entrar triumfants dins cap ciutat, matassen tothom que hi trobarien: nins i veis, homos i dones, euveies, bous; i que fessen un claper de tal ciutat».

Es completament fals que Deu manás mai an ets israelites que fessen això dins totes ses ciutats que entraven i conquistaven. Respecte d'algunes los ho maná perque tals ciutats s' ho mereixien. Lo que no consta que Deu manás mai una tal cosa respecte de totes ses ciutats ni com una llei ordinaria, segons suposa En Pi i Margall faltant a sa veritat de sa manera més desenfreïda.

Llavó se gira an es «catolicisme» i diu que no hi veu sa Relligió de Cristo perque dins es Clero hi ha tres classes: es Rectors de poblet, es Rectors de ses Ciutats i es Canonges i llavó es Bisbes. ¿Ah idó? Perque hi ha aqueixes diferents classes dins es Clero católic En Pi i Margall nega que es catolicisme sia sa Relligió de Cristo; aixó tan poc li basta per fer una negació tan grossa. ¿Dona cap prova de que aixo basti per negar an es Catolicisme que sia sa vertadera Relligió? ¡Que ha de donar ell proves! E-hu diu ell, i tothom ha d'acalar es cap. ¿S'es vist mai res més irracional?

¡Pobre Pi i Margall! Un homo de cap com era ell, arribar a s'extrem d'entaferrar tots aqueis forfollons de desbarats! ¡Com li posá es cervell aquella impiedat seua! ¡Quina llastima d'homo!

VII

«S' Animalot pudent» animaletjant.

Dissapte passat sortí molt sorrer, molt fat, molt insustancial; pero aixó si, no pogué estar que no insultás En Revenjoli a una partida de llocs, fins a tractar-lo de «gorá». Ja no'n sab dir altra cosa d'En Revenjoli aqueix paperot que tengué per fundador i director un subjecte tan aprofitat que l'hagueren de processar per estafa, i per estafa el condamná a presili l'Audiencia de Ciutat; i ell, per no haver d'anar a fer es presili, fogí cap a Amèrica, i per allá capllleva sensa poder venir a Espanya per... bon «al·lot», vui dir, per que sa Justicia no l'aplec i no'l posin a s'ombra. I ara digau-me, quin valor poren tenir ets insults d'un periodic tan infame i tan canalla com es «Puput»?

DE TOTES ERBES

Es reim del Rei-Moro amb set pams de morro.

Això era i no era una fadrinel·la, de nom Catalineta, etxerevida i bona al·lota ferm. Son pare era viudo, naturalment, perque sa dona se morí.

I heu de creure i pensar i pensar i creure que el Rei que hi havía, era tan esquitarell sobre es viudos, que no les poría veure amb uis que tengués. Deia que no donaven passa dreta i que tot mereixien passar a «ses mines des sofre»

I s'arribá a enforiolar tant i tant contr 's viudos el Sr. Rei, que feu fer unes dictes que dins un més s'havien d' embarcar tots quants n'hi havía dins tot es reinat, i que es qui tornaria a Mallorca sensa esser casat, li faría taiar es cap i es coll per compostura.

I allá hauríeu vist tot es viudim, viudam i viudum fer s'aviona a veure si trobaríen cap bergantella amb-e qui porer-se carregar la creu del sant matrimoni, i no haver d' abandonar Mallorca sensa més ni pus.

I es que veien que no'n trobaríen cap d'al·lotellota que volgués posar amb ells es coll devall es jou del sant matrimoni, ja foren partits a fer sa trocelleta per donar-ho a ses cames abans des día senyalat a ses dictes del Sr. Rei.

Es pare de Catalineta va esser un d' aqueis que no va tenir tranc de trobar-ne cap de tan blaia que 'l volgués; i per aquest motiu, arribat es día que ses dictes del Rei marcaven, se va haver d' embarcar amb una tracalada més de viudos que havíen tengut tan poc tranc com ell per ginyar cap dona a posar amb ells es coll devall es jou.

L'homo deixá comanada Na Catalineta a una dona véia un poc parenta seua, i an es moment de partir digué a s' al·lotona:

—¡Vaja, Catalineta! la veure que vols que't duga de fora Mallorca, a's día que jo-u puga tornar!

—No importa que'm dugueu res, diu Na Catalineta; lo que importa que torneu vos ben prest.

—Bono, diu ell, idò te duré un reim, es més gros que trobaré en-lloc.

Amb aixó ell s' embarca amb sos altres viudos, i Na Catalineta, bé hu poreu pensar, plora qui plora, tota desconsolada, que no hi havía qui la pogués aconhortar.

Aquella tracalada de viudos, com foren a fora-Mallorca, cadascú pren per son vent, uns per la dreta, altres per l'esquera, uns cap a llevant, altres cap a ponent, uns cap a tramuntana, altres cap a mig-jorn, tots amb un cap ben viu i uis espolsats, vel·lant totes ses caigudes, perque lo que ells pensaven:

—Si noltros no miram per noltros ¿qui hi mirará? Si noltros no feim es nostros comptes, ¿qui els-e fará? Ell ja's sab que «qui poc t'atany, poc te plany».

Aviat varen veure es desbarat que havíen fet de no casar-se a Mallorca, fos amb qui fos, per allò que diu s' adagi: val més lo dolent conegut que lo bo a cenèixer.

I ¿que no sabeu quina la feren aquells viudos, amb s'anyorança de Mallorca que els-e petxucava massa fort? Se posaren a cercar dona com uns rabiosos per porer-s'hi casar i copar-li cap a «sa Roqueta».

No poríen triar gaire perque ses dones de per allá aixi meteix e-hi feien nassos a s'haver-se d'embarcar, pero acabaren per allargar-hi es coll, perque ¿que ha de fer una dona, si l'enviden per casar? i més si ja es empesa d'anys i encara negú l'ha escomesa sobre aquesta cosa que du tant sa gent en revolt.

I aixi que se casaven aquells viudos, s'aficaven amb seua «costella» dins sa primera barca que trobaven, i ¡cap a Mallorca falta gent!

Es pare de Na Catalineta va esser un d'aqueis. N'arribá a trobar una de beneita que li feu bon só; se casaren, i dins pocs dies ja prengueren barca cap aquí.

Pero heu de creure i pensar i pensar i creure que, com varen haver saupades áncores i esteses ses veles, sa barca va dir:—No'm moc.

I allá patró i mariners tot apurats perque sa barca no se batagava; i allá tothom:—¿Que será això? que no será? com es i com no es que ara sa barca ha posat peu fiter?

Es patró, a força de fer-se cloquetjar es cap, arribá a dir:

—¿En no esser que siga que qualcú de noltros haja fet cap descuit? Pensau-hi tots bé a veure si n'heu fet cap!

I allá mariners i passatgers tots pensa qui pensa si havien fet cap descuit, fins que son pare de Na Catalineta, s' enverga un grandiòs toc an es front, dient:

—Ja som jo que he fet es descuit! Vaig prometre a sa meua fieta que li duría un reim, es reim més gros que trobaria, i no hi havía tornat pensar pus.

—Hala idò! diu es patró. Ja poreu esser partit més que depressa !que barca aturada no guanya nòlits.

—Pero ¿i aont me'n hauría d'anar, per trobar-ne prest de reims grossos? diu aquell.

—Aont? diu es patró. Anau a ca'l «Rei-Moro amb set pams de morro», que es allá ont n'hi ha de més grossos de reims. Es un grandiós verger que fa un cucaió a's mig, i just an es cucaió e-hi ha ses cases del Rei-Moro i devant ses cases es parral que fa aqueis reims. Té ubert per tot, e-hi poren entrar peu pla. Si no feis gens de fressa ni trepig de res, vos ne poreu dur es reims que volgueu, i nigú vos dirá com va la vida. Ara si feis gens de trepig o cap mica de fressa de res, sortirá el Rei Moro, i vos ne fará qualcuna que vos sabrá greu, perque les té massa gelosos an aqueis reims.

I ¿que fa son pare de Na Catalineta? Se posa ses cames an es coll, i ja li ha envelat cap an es verger del «Rei-Moro amb set pams de morro».

Camina caminarás i cap envant te farás, arriba aquell homonet an aquell ditxós verger. Va conèixer que hu era perque era gran gran, i feia un turó agüionat a's mig amb unes cases an es cucaió i un grandiós parral devant, i tot ubert i esbadellat: portals, portaces, finestres i finestrons, sensa que vessen lluir cap ánima en-lloc.

Aquell homo inspeccioná una mica la cosa per veure ses entrades i ses sortides d'aquell verger a fi de porer-se'n escapar més que depressa tot d' una que hagués cuït es reim, i que no'l poguessen haver a cames.

Badant uns uis com uns platets i anant descalç i de puntes de puntes, per no fer gens de fressa ni trepig, s'acostava s'acostava a ses cases per un caminal ben ample i ben llis que hi duia. Bé mirava a fit a fit cap envant, cap enrera, a la dreta i a l'esquerra a veure si guiparía negú nat del mon, i res.

Fent-se sempre cap envant, com se'n va témer se trobá baix des parral de devant ses cases des verger.

¡O quina reimada que duia aquell parral! ¡quins reimots tan grossos i tan grossos, amb uns grans com a mel·les, pero no de ses menudes, sino de ses més afavorides!

Pero, quant e-hi allargá es bras per cuir-ne un, notá que tots tenien set campanetes penjades; ¡i uns les tenien de plata i ets altres les tenien d'or.

—Es que les tenen d'or, diu ell, serán es millors. Pero ¿i com poré cuïr cap reim d'aqueis sensa remenar aqueixes campanetes? I si en remèn cap, sonará, i ja estará fet de mi! Sortirá el Rei Moro, me posará ses mans demunt, i ja no'n cantarán pus galls ni gallines de mi!

Pensa qui pensa com en sortiría de tal enderivell, li vé una idea del dianxa. An aquella carrera hi havía pols, ell e-hi fa un roi, fa fanquet i pastat, n'umpl ses set campanetes d'un d' aquells reims mès disforjos a fi de que's batai no s'engronsás gens i no tocás. Per això agafá aquelles campanetes d'en una en una, i amb una má la subjectava per que no se mogués i no engronsás ses altres, i amb s'altra má lomplía d'aquell pastat. Aixi les empastisá totes, i a les-hores, maldement s' engronsassen, ja no tocaven.

Llavò l'homo cui aquell reim disforjo, l'embarriola amb un parei de llenderines que duia aposta; i, com el tengué ben embarriolat que ja anava a donar passa per fogir més que depressa, e-hi va haver un dimoni de mosquit, que se'n anava volant volant, sensa mirar per ont prenia i zas! pega de cop descuit dins un aranell des nas d'aquell homo, i ja hu crec que li fa fer un atxem ben fort.

Fer ell aquell atxem i sortir tot rabeat el Rei-Moro amb set pams de morro, va esser tot-u.

—¡Ah gran re-de-polissó! diu el Rei-Moro. ¿Vol dir, sensa demanar-me d' orde, te'n dus aqueix reim? ¡Ja sabrás jo qui som! ¡com tenc set pams de morro!

El Rei-Moro li embotona un braç i li ferma una cadena allá meteix; i aquell malenat se posa a dir amb un plors desfet:

—¡Amollau-me, Sr. Rei! ¡amollau-me per l'amor de Deu i per amor de sa Mare! ¡Jo vos assegur qne no hu feia per mal! ¡jo vos ho jur! Es que tenc una fia a Mallorca; i, com me vaig embarcar li vaig prometre que, en tornar-hi, li duría un reim, es més gros que en-lloc trobaría... I com es reims d'aqueix parral e-hu son es més grossos que mai hagués vists en lloc, per això es que havía cuït aquest. Pero si tan de greu vos sab, Sr. Rei, jo el deixaré an aquest reim, sols que'm deixeu fogir i tornar a Mallorca.

—Ah! diu el Rei-Moro, ¿val dir tens una fia tu?

—Sí, Sr. Rei, que ha nom Catalineta, s'al·lota més garrida, aguda i bona al·lota que trepitja terra! diu ell.

—I ¿que es fadrina? diu el Rei Moro.

—Sí, Sr. Rei! diu aquell. ¡Si encara corre es setze anys!

—Bono idò! diu el Rei-Moro. Ara meteix t'amoll, pero amb uns pactes: que li has de dur aquest reim, ella el s'ha de menjar tot sensa tirar cap gra, i d'aquí a un any i un dia la m'has de dur a ella aquí; i jo t'assegur que ni ella ni tu no vos queixareu de mi!

Aquell homo, per escapar-se de ses ungles del Rei-Moro, va dir que si a tot; i, carregat amb aquell reim disforjo ja li ha copat cap a sa barca, que s'estava dins es moll espera qui espera.

Arriba a sa barca, i tothom mira qui mira aquell reimot, i negú se 'n poria avenir.

Tornen saupar áncores i estendre ses veles es mariners, i aquella barca pren sa fua, i cap a Mallorca vent en popa!

Lo endemá ja hi arribaren. Com aquell ja no era viudo i venía amb sa dona, prou que no l' aturaren de desembarcar. Se presenta a ca-seua amb sa dona i aquell reim disforjo, i poreu fer comptes Na Catalineta si hi degué estar contenta de tornar veure son pare, maldement tornás casat. Pero lo que li vengué més de-nou va esser aquell reim que li duia son pare, que li digué que 'l duia just per ella, i que negú en poría tastar cap gra ni aixengló més que ella, que el s' havía de menjar tot.

Na Catalineta el va pendre per compte seu an aquell reim, i en menjá fins que n'hi hagué gens, i ben saborós que el trobava, com un sucre; pero poc s'ho pensava ella que aquell reim li hagués de arribar a dur sa coa que li dugué, com veurem, si Deu ho vol i María, aqueis dissaptes que venen.

(Seguirá)

JORDI DES RECÓ

1 La me contá Na Juana Aiua Florit, alies Barreterí, de Sineu.

Per «La Tradición»

Se veu que aquest bon confrare está molt cremat de ses preguntes que dia 15 de març férem an es caporals carlistes de Mallorca sobre esser-se lligats amb sos lliberals i republicans contra es conservadors per ses derreres eleccions provincials. Amb tota sa bona voluntat del mon i per lo molt que estimam sa meritissima comunió tradicionalista, demanávem una explicació satisfactoria de tal feta; i per tota contestació mos surt dissapte passat *La Tradición* dient que noltros «els-e provocam» «repettdament» i que «amb insistencia» els «incitam a sa lluita», i que no mos «contesten» perque están «subjectes» a ses «Normes» que Sa Santedat Pio X donà l'any 1911, «que dorogaren terminantment» ¡ses de

1908, que noltros «citárem» dia 15 de març.

En primer lloc no es ver que noltros «provoquem» repetidament» i «amb insistencia incitem a la lluita» la gent de *La Tradición*. No es capaç aqueix bon confraro de citar-mos tals «provocacions» ni «incitacions», senzillament perque no n'hi hem feta cap mai, que sapiguem. La Aurora sempre ha parlat des carlistes amb gran simpatia i fent-ne grans alabances i els ha defensats meixanta vegades de calumnies i insults que es paperots anticlericals mallorquins els-e dirigien. Sa col·lecció de La Aurora mos guarda de mentir. Contra aquell socialistetxo lluchmajorec, En Monserrat, La Aurora publicá tot una seria d'articles la derreria de 1911 i primeria de 1912 en defensa de sa causa carlista i diferents héroes de sa meteixa, com En Carles V, es Comte d'Espanya, En Zumalacárregui, En Cabrera. La Aurora defensá es carlistes dins es juny i juriol de 1911 per sa feta de St. Feliu del Llobregat, i aquest estiu passat per sa feta de Granollers; i dia 30 de novembre férem un grau elogi des carlistes i de s'aplec que ells havien fet a Gracia sa primeria d'aquell més. I es de *La Tradición* en quedaren tan satisfets, que sa primeria de desembre mos dedicaren un article que vessava agraïment i gaubança. Això son ses nostres «provocacions» «repetides» i ses nostres «incitacions» «insistents» contra la gent de *La Tradición*.

Tampoc no es ver que ses «Normes» que el Papa doná an es catòlics espanyols l'any 1911, que La Aurora publicá integres dia 27 de maig de dit any, «deroguin» en res ni per res sa «norma» que mos doná l'any 1906, sobre eleccions, dient que es católics, si no presenten candidats propis, han de votar d'ets altres candidats que's presentin, es més acostats a ells, es manco indignes, es qui oferesquen més garanties de no voler ferir sa Religió. Es absolutament fals que el Papa haja «derogat» mai tal «norma» que mos doná l'any 1896; es fals que la «derogás» l'any 1911. Lluny de «derogar-la», la confirmá per la «norma» 11, que diu: «amb ses eleccions tots es bons catòlics están obligats a fer costat no sols an es seus candidats propis, allá ont ses circunstancies permeten presentar-ne, sino també, quant això no es oportú, a tots ets altres que oferesquen garanties p'es bé de la Religió i de la Patria, a fi de que surta elegit es major nombre possible de persones dignes». I aqueixes «Normes» que la Santa Seu doná dia 20 d'abril de 1911 i promulgá l'Arquebisbe Toledo com a Primat d'Espanya dia 3 de maig següent, lluny de contenir ni mitja parauleta de «derogació» de la «norma» que es meteix Papa doná l'any 1906 sobre eleccions, acaben amb aquestes «terminants» paraules: «Confia Sa Santedat que tals *Regles* (les de 1911), **no manco que totes ses altres ensenyances i direccions des Sums Pontifics relatives a s'accio relligiosa-social des nostros temps, serán acullides i rebudes de tots es católics de ver i posades en práctica sensa reserva».** De manera que es completament fals que el Papa ni la Santa Seu haja «derogada« en res ni per res sa «norma» pontificia de 1906 sobre eleccions.

Tampoc no es ver que ses «Normes» del Papa de 1911 ni de cap altre any privin es catòlics de donar «explicacions» an es qui los ne demanin sobre determinats actes polítics seus, i mès si els ho demanen amistosament, com e-hu férem noltros dia 15 de març an es carlistes. Lo que veim gens clar, que sa contestació que *La Tradición* mos dona, siga gaire conforme a lo que manen tals «Normes» pontificies de 1911: que es catòlics «se abstenguin de polèmiques inútils i perjudicials per si meteixes», ¿Serveix gaire per evitar tals «polèmiques» sa manera com mos surt *La Tradición* dissapte passat?

¿Que es nostro «amadíssim» Prelat» «desitja que no hi haja polèmiques entre publicacions catòliques»? Es ben ver, i noltros tenim sa conciencia ben tranquila de no haver contradit amb sa nostra conducta tal «desig» de Sa Il·lustrissima. ¿An-e quina «publicació católica» hem mogudes raons mai? ¿Anomenárem per res *La Tradición* ni hi al·ludirem dia 15 de març? Si mos referírem an es caporals carlistes, férem constar expressament que «amb tot alló» que «dèiem», «no preteniem tenir cap autoridat per condarnar-los», sixo que «just expressávem sa gran extranyesa» que «mos causava» «sa seua conducta», que, per lo que La Aurora estima i admira sa causa tradicionalista, ses forces tradicionalistes, voldria de tot cor porer explicar». ¿Això es estat mai voler armar «polèmiquos entre publicacions católiques»?

Mos conta *La Tradición* que des seus «Caps polítics» «no ha rebuda» cap «censura», sino que «han aprovat sempre» sa seua «conducta».—Está bé, i mos n'alegram; noltros no hem dit mai lo contrari.

Mos diu també *La Tradición* que sa nostra «ben coneguda historia política» «es de ses manco autorisades per criticar, donar conseis ni fer calendaris sobre aqueixa materia».—¿I dirmos això es fogir de «polèmiques entre publicacions católiques»? Sa nostra «historia política», senyors de *La Tradición*, es tan neta i tan honrada i tan conseqüent com puga esser sa vostra. Nasquérem tradicionalistes i antilliberals i contam morir-hi, i mai per mai hem cercada en política sa nostra conveniencia ni satisfacció de cap ambició personal, i no sou capaces voltros ni tots es que preguen per voltros de citar-mos cap passa que hágem donada mai en política, moguts de cap interés que no sia es bé de la Religió i de la Patria, mai es nostro bé particular. Demunt *El Tambor*, *El Centinela*, *El Suplemento* i *El Ancora* mos passárem anys i anys defensant sa causa tradicionalista,-casi tot sols, sensa que mai venguessen a fer-mos costat es qui ara tant mos critiquen, presentant-mos, contra tota veritat, com uns contraris des carlistes. Deixárem de dirmos *carlistes*, no tradicionalistes, quant D. Carles, al cel sia, l'any 1888 engegá des seu partit es qui entenien i defensaven sa causa tradicionalista com *El Siglo Futuro* i *El Centinela*, que noltros casi tot sols publicávem. ¿Aont va esser cap inconseqüencia nostra es fet de deixar-mos de dir *carlistes*, si aquell qui en comandava de tal nom, no mos volia? Seguirem essent tradicionalistes i tradicionalistes som avui encara, i no duim idea de mai deixar-ho d'esser, i hu hem demostrat prou amb tota sa sa nostra conducta demunt La Aurora, defensant continuament sa causa tradicionalista sempre que l'hem vista atacada o ferida. Si, seguírem l'any 1888 dient- mos tradicionalistes i figurant com *integristes*. Ara bé, ¿hem desertat de ses files *integristes* de llavò engá? N' hi ha que hu diuen, pero falten completament a sa veritat. Lo únic que férem, anys enrera, va esser *rectificar* es nostro criteri integrista, sa nostra manera de defensar sa causa católica, sa causa tradicionalista, segons repetides i terminants ensenyances de la Santa Seu an es catòlics espanyols. De manera que, si mai hem *rectificada* gens sa vostra política, es estat per acomodar-la en tot i per tot a lo que el Papa una i altra vegada manava i mana an es catòlics espanyols. ¿Desertárem amb tot això de s' *integrisme*? De s' *integrisme* de bon de veres, no; de cert *integrisme* que alguns professen, no'n desertárem perque mai professárem tal *integrisme* ni n'hem volgudes mudes mai. De s' *integrisme* de bon de veres, que consisteix en professar amb tota sa seua integridat sa doctrina catòlica referent a sa governació d'ets Estats i a sa cosa pública; de s' *integrisme* de bon de veres, que consisteix en estar sempre subjectes en tot i per tot a lo que el Papa i la Santa Seu mana i ordena en tota cosa relligiosa i política,—d'aqueix *integrisme*, que ès es que sempre hem professat,— d'aqueix *integrisme*, no n'hem desertat mai, gracies a Deu. Aquella *rectificació de criteri polític* que férem anys enrera, com la férem cumplint ses ordes que venien de Roma, resulta que es una nova prova de sa nostra conseqüencia política, una nova prova de que som i no hem deixat mai d'esser *integristes del Papa*, això es, pertidaris i practicadors acorats de lo que el Papa vol que siguen i facen es catolics espanyols ¿Que hi ha tradicionalistes i integristes que no entenen com noltros es tradicionalisme i s'integrisme? Es ben ver, i hu sentim molt, mos ne sap un greu de l'ánima, pero noltros seguim endevant ben tranquils de conciencia, segurs com estam de que ets únics que tenen Autoridat de Deu per jutjar-mos, no condamnen sa nostra actitut, sino que l'aproven.

De manera que sa nostra «historia política, senyors de «La Tradición» es tan neta, tan honrada, tan digna i tan conseqüent com e hu puga esser sa vostra, i mos dona tanta d' «autoridat, com puga tenir cap simple mortal, «per criticar, donar conseis i fer calendaris» de política. E-hi ha que convenir en que teniu ses vostres coses: amb tota sa nostra «ben coneguda historia política», rebéreu admirablement bé es «calendaris» que férem dia 30 de novembre sobre es vostro «aplec de Gracia de dia 3 des meteix mes, i vos demostráreu satisfetíssims de lo que llavó vos déiem perque vos alabávem; pero ara que dia 15 de març mos permetérem fer aqueis altres «calendaris» sobre ses derreres eleccions provincials, senzillament per que no vos alabávem, sino que vos demanávem com era que vos éreu aplegats amb sos lliberals i republicans,—ara ja no serveixen es «calendaris» nostros; ¡ara sa nostra «ben coneguda historia política» mos priva de fer «calendaris». De manera que si es nostros «calendaris» vos favoreixen , servim per fer «calendaris»; ara si no vos favoreixen, ja no servim per fer-ne.

Pero ¿i «la solidaridat catalana»? ¿No estiguérem noltros aficats amb la «solidaridat catalana», mesclats amb tots es republicans «catalanistes», fora En Lerroux? ¿No defensárem aquella lliga per anar votar a tots plegats? Diguem-ne un mot de tot això, suposat de que qualque carlista mos ho ha retret, encara que «La Tradición» no'n resa. Quant comensá «La Solidaridat», donárem, la primeria de febrer de 1907, an es «Comité de Defensa Social» de Barcelona, una conferencia sobre sa «Conducta política que s' imposa avui an el católics»; i aquella «conducta», sa que noltros i s'immensa majoria des católics catalans, entre ells, es carlistes, seguirem, la fundávem precisament demunt sa «norma» pontificia de 1906 sobre eleccions; i senyalárem aquella conducta, fundats en so dictamen concordat de cinc o sis teólegs moralistes de gran nota; i s'Autoridat Eclesiástica de Barcelona, havent examinada aquella «Conferencia» deixá en completa llibertat tots els católics» per seguir sa «conducta» que noltros recomanávem. I encara hi hagué més: que denunciaren aquella «Conferencia» a la Sagrada Congregació Romana de l'Indic» per veure si la mos condamnarien, i la Sagrada Congregació enviá a passetjar es denunciant, i no va fer res. De manera que sa meteixa Autoridat Esglesiástica no va tenir res que dir, no volgué dir res contra lo que noltros férem i aconseiárem en materia d' eleccions dins «la solidaridat catalana».

Pero ¡o carlistes mal enterats de ses coses! ¿i que no sabeu que la «solidaridat catalana» no se va fer cuantra es católics, i que no va combatre cap candidat católic? ¿Quins candidats católics que no fossen solidaris, se presentaren en tot Catalunya? Cap, absolutament cap. I si a la Ciutat de Mallorca se 'n presentá un de candidat regionalista a ses eleccions municipals des maig de 1909 i el votárem regionalistes i republicans solidaris, ¿no era tal volta un católic práctic i exemplar, es nostro estimadíssim amic D. Antoni Quintana? ¡Ah senyors carlistes, si voltros vos fósseu lligats a ses derreres eleccions provincials per votar altres candidats com D. Antoni Quintana, ademés des vostro,—en poreu estar ben segurs de que La Aurora no vos hauría dit res de lo que vos digué dia 15 de març.

I ara punt final. Com tot quant creim que calia dir sobre aquestes coses, ja hu hem dit, feim avinent an ets amics de «La Tradición» que hem dita ja sa derrera paraula; i, si ella torna sucar ets ais, no estranyi si la deixam sensa resposta: es que volen demostrar prácticament que no anam de polèmiques entre publicacions católiques.

I ara ets amics de «La Tradición» que disponguin de noltros en coses que siguem bons.

Sa guerra balkánica

Fa estona que no n'hem dit res perque estava com aufegada. Ara s'es tornada desxondir i aquesta setmana passada es búlgars entraren a Andrinòpolis i se'n apoderaren definitivament. Molta de sang ha costat aqueixa bona deciutat, pero sa peça aixi meteix e-hu pagava. Després de Constantinopla, era sa ciutat més important de tot s' imperi turc. Noltros n'estam molt contents de que es búlgars s'hagen feta seua Andrinòpolis; i més, molt més e-hi estaríem si prenien Constantinopla. Es ver que es búlgars son cismátics; pero noltros mos estimam molt més es cismátics que no es turcs. Ja hu diguérem mesos enrera: es turcs son ets inimics de sa nostra rassa, ets inimics des Nom de Jesucrist, ets inimics de la Santa Creu. Per lo meteix abans de tocar hores les haurien d'haver trets, no sols d'Europa sino de tot lo mon civilisat! ¡Amèn que les hi treguessen! ¡Amèn que se'n haguessen de tornar més que depressa an es deserts de Tartaria, d'ont sortiren, en mal-hora! ¡Ell que hu véssem! va dir es cego.

¡Altra pic cap a Lourdes!

Ell ja hi ha una nova pelegrinació a Lourdes en projecte! Ja han publicat es programa amb una excitació a la gent, ben afüada i flametjant. ¡Hala, idò, tots es qui teniu ganes d'anar a veure es famosíssim i devotíssim Santuari de Lourdes! ¡ara vos poreu espassar ses ganes!

¡Hala idò si vos hi apuntau! ¡No hu deixeu p'es cul des dissaptel De tots es santuaris de la Mare de Deu no es duptós que es de Lourdes se'n du la pauma entre tots es del mon, p'es moltissims de miracles que hi fa Deu i per lo ben arretglat que está tot per anar-hi i per trobar-hi totes ses coses a punt de pastora mia. Son poquíssims es qui hi van que no en venguen amb ganes de tornar-hi. ¡Hala, idò, a Lourdes falta gent!

Sa pelegrinació partirá de Ciutat dia 13 de juriol a les 6 des capvespre. Arribará a Barcelona lo endemá dematinet, i a les vuit cap a Lourdes, aont arribarán dia 15 a les sis des matí. Dia 17 a les dues des capvespre pendrán ets atapins cap a Barcelona, i hi arribarán a les 11 de lo endemá dematí; s'embarcarán a les cinc des capves-

pre, i a les cinc del matí de dia 18 serán dins es port de Ciutat, sí Deu ho vol i Maria.

Es preus, contant-ho tot, passatge i manteniment, serán:

A 1.ª classe: 188 pessetes.
A 2.ª classe: 147 pessetes.

Contant només es passatge, es preus serán:

A 2.ª classe: 95 pessetes.
A 3.ª classe. 45 pessetes.

No vos queixeu que no vos ho donem ben espinzellat.

En Bri-Fi

que hi diu sa seua.

Ja n'hi ha de fam!

Per aqueis socialistes cap-verjos parlam que escriuen cada dissapte aqueix paperot de Ciutat, tan xerec i tan ambafador, que se diu «El Obrero Balear» i que de tot té manco seny i sentit comú.

Poques vegades hi hem trobat res que s'assembli a una idea, ni poc ni gens; pero, en pic que parla dets seus sobre tot a s'estranger, llavò si que surt de botador, i amolla dois i betzanades a farfallons, tantes com ne volgueu, i encara en sobrarán por dar i per vendre.

S'altre dia, heu de pensar i creure, que tant s'entussiasmá parlant de lo polent i en rauge que va es seu partit a Europa, que perdé el mon de vista; i sensa pensar que hi pogués haver qualcú que tenguès es cap tranquil que hu lletgís, se va posar a fer s'endiot tot estufat i gojós, avanant-se de que es partit socialista no podía anar més envant, que sa seua influencia social es deixava sentir a dins ses nacions que van a ma de dur la doma molt de temps per ont se vuia, i que no haurán de passar molts d'anys sensa veure es seu «gran» partit fer trucs i baldufes dins tots ets Estats.

¡Ja n'hi ha de fam! ¡germanets! ¿Ay es partit socialista, polent? ¿Vol dir que voltros socialistetxos anau de cada dia més envant?

Veiam¿ i que no podríem sebre devers aont es que passa això?

Sa veritat, mos agradaría ferm sebre-hu aont es que influiu tant amb sa vostra actuació, perque lo que's per aquí, devers ca-nostra, no hu deu esser, ¡oh grans biduins, engana-pobles!

I si no, recordau-vos de sa derrera vaga de ferroviaris catalans, o des metal·lúrgics de Madrit, o sino,—i aixi parlarem de cosa de ca-nostra—de sa «estupenda» vaga de picapadrers de Ciutat. ¡Ah malanats! més que malenats! Voltros, ¿sabeu que sou? Una partida de estorneils, que no serviu més que per fer de baladrers i enganar es quatre betzols que tenen sa gran desgracia de pendre-vos en serio i fer-vos cas.

¿I a s'estranger?

Pero voltros bé vos cuidau de posar per exemple, en parlar de coses vostres, lo que succeeix, o deis que succeeix, a s'estranger, a fora d'Espanya, perque com ordinariament tots es qui lletgeixen es vostros paperots, s'han d'estimar més creure-hu que anar-ho a cercar, ¡ja hu crec que los emblanquinau de bona manera!

Pero no tots som d'aqueix pelatge; no tots mos deixam entabanar amb ses vostres betzoleries, sino que sabem que passa per s'estranger i vos poreu tornar sa pilota an es joc.

Bon: estau voltros per dominar i fer es primer paper a s'extranger.

Perque, sols poreu pretenir de cames primes, dins dues nacions, que es allá aont teniu més força: França y Alemanya.

I teniu valor d'assegurar que a França i Alemanya duis la doma? ¡Sa coa de s'ase duis voltros i no la doma!

¿A França? Bons estau per comandar-hi! O no sabeu que mos som temuts de que a Françavolen implantar i hu farán (¡vaja si hu farán!) es servici militar de tres anys.

¡Hala! socialistetxos d'En Jaurés, voltros qui bravetjau tant, ¿no deis que teniu tanta força? ¿no deis que negú podrá moure un peu sensa es vostro permís? ¡Idò, vaj ! a veure si el vos espolsau an aqueix servici de tres anys! ¿Sabeu que fareu voltros? Callar i ¡alerta a mosques! no sia cosa que vos hagen de dur a fer-lo devers Alger, que, segons diuen, no son tot riaies es fer-hi es servici.

Pero ¿i a Alemanya? ¿Que no hu era Alemanya, allá aont voltros dèieu que hi teniu es fort, perque havieu guanyat tant i més a ses derreres eleccions?

¿Com es, idò, que, molt enfora d'aturar es vostros diputats s'aument cada vagada més gros de forçes militars i navals, es vostros diputats se tenen que beure tal aument, i se fa lo que aquell gran emparodor, En Guillem II, vol?

¡Ara es,idò, hora de bravetjar! ¿Per que no vos hi acabussau an el Kaiser, i no feis benes es seus projectes militaristes?

¿Sabeu per que? Perque sou tots, ets alemanys, com es francesos, com ets espanyols, uns cans nanells, que lladrau de lluny, quant teniu sa partida segura; pero que, en venir s'estrènuyer, callau per por de sa por...

¡Passau fora, socialistetxos embaucadors!

Lo que sabeu fer

Això si, no tot ha de d'esser negatiu en voltros, i com a lleals que som, vos volem treure a llum ses vostres glories i es vostros fets, ben «positius» per cert.

Un dia es a Madrit que es secretari de sa agrupació socialista «Sociedad de peon s» «desfalca»—ja mirareu an es diccionari que vol dir això, —3254 pessetes.

Un altre dia a Palencia, es bons ciutadans d'aquella tranquila ciutat castellana lletgeixen an es cartells, posats p'es cap-de-cantons, que diuen: ¡Trebaiadors! Erasme Perez, tallista i tresorer de sa «Sociedat d'obrers de sa fusta», mos ha tabacats es fondos socialistes».

Mentres tants, a Rimenes (Oviedo) pega «volada un Angel» Camblor, i s'en du es quatre «moneots» que li havien entregats per que los guardás.

Vet-aquí com aumenten es socialistes sa seua cort amb un «Angel» més.

I ¿que en direm d' En Marian Ibañez del Valle, que se'n dugué també es pinsans de sa «Sociedat d'oficis varis», i que segons conten ses cròniques, deixá desconhortats es socialistes de Petrel (Alacant).

I, si no, vetaqui aquest altre: En Domingo Cordero, que, per no esser manco que ets altres «bons» companys seus, va fer descomparèixer sa plata i es ferro de dins es calaix de sa sociedat de miners «El Porvenir» de Galdames (Bilbao) ..

I.. pero basta per avui ¡que bon cap de fil hem agafat! No en sortiriem amb tota una plana, i encara no bastaría.

¿Que heu sentit siular, socialistetxos? ¿que vos sembla aquexa preponderancia, aqueixa actuació, aqueixa esponera vostra?

Idò, apareiau-vos, que encara no hem acabat!

En PICA-PICA

que fa la pretxa

Reflexiones y consejos | que | el Arzobispo de Valencia | dirige a los | Maestros de Instrucción Primaria | de su diócesis.—Valencia, 1913.—

El Sr. Arquebisbe de Valencia va escriure una carta pastoral an els mestres d'instrucció primaria de sa seua diócesis i ha tenguda l' amabilidat d' enviar-mos-ne un exemplar, lo qual es una honra grossa per noltros i la hi agraïm de tot cor.

El sabi Arquebisbe comença per parlar de s'altesa des cárrec d'ensenyar, i diu, ple de raó, que es molt més gros formar un homo de carácter, útil a sa sociedat, esplai i honor de sa familia, ornament de la patria i més envant ciutadá del cel, que no aixecar monuments, sorprendre els secrets del mon de sa materia i dominar ses forces de l'Univers. Diu que els mestres, i d'una manera particular els d'instrucció primaria. tenen una part principalíssima an aquesta admirabla obra de sa formació d'un homo. Creu l'Arquebisbe que es magisteri no es simplement una carrera i manco un cárrec burocrátic. L'han arribat a anomenar "sacerdoci„ i aquest es el mon que agrada a l'Arquebisbe per designar aquest estol d' homos abnegats, cridats a donar heroes a la patria i sants an el cel. Notarabiament s'Arquebisbe de Valencia que es problema de l'ensenyansa, i principalment de s'ensenyansa primaria, es avui un problema mundinal que preocupa fondament es polítics i sociòlegs, els sacerdots i homos de ciencia. "A França lo mateix que a Ingleterra —escriu l'Arquebisbe—a Italia com a Austria, a Alemanya lo meteix que dins sa nostra Espanya té lloc cada dia qualque combat d'aquesta lluita formidable que s'encamina, no a sa conquista d'imperís, ni a conseguir riqueses. ni fins i tot sa gloria de ses armes, sino cualque cosa més fonda i més excelsa, interessos que están molt part demunt els bens materials i els llorers de sa ciencia: s anima dels infants.„ "No es estrany—diu el bon Prelat de Valencia—que l'actualidat d'aquesta cosa faça alçar per tot arreu persones que se'n ocupin i que an es camp de ses idees aparesquin, entre afirmacions salvadores, conceptes errois, insidiosos i atravits així com dins s'orde dels fets, entre alebanses justes i ponderacions degudes, se sentin falagadures hipòcrites i insinuacions perilloses.„ Per això l'Arquebisbe de Valencia s' anima a fer reflexions i a donar conseis an els mestres d'instrucció primaria de sa seua diòcesis. Comença per fer-los notar que ell també es Mestre i d'un Magisteri molt més alt que no es d'ells.

I aqui l'Arquebisbe parla admirablement des Magisteri de l'Esglesia i dels Bisbes. ¡Oh i quína llástima que ses dimensiones de La Aurora no mos permetie recórrer tota sa valiosisima pastoral de l Arquebisbe de Valencia! Aquest sabi Prelat entra sa materia i tracta meravellosament tots aquests punts: Lloc de s'educació relligiosa dins s'ensenyança. Cultura integral. —Educació fisica.—Educació estética. —Educació intelectual.—Educació moral. No hi ha educació sensa relligió. —Educació de sa dona. Es sentiment relligiós —Sa gracia divina —Práctiques religioses.—S'amor a la Patria. —Es naturalisme inimic de s'aducació. —Sa masoneria fautora des naturalisme.—Extensió des mal.—Dogma des pecat original.—Monopoli de s'ensenyança.—Escola laical sa seua pervercidat.—Sindicació cristiana des magisteri.—Epíleg.

Amb una paraula: aqueixa pastoral de l'Arquebisbe de Valencia es de primera Tots es mestres la s'haurien de proporcionar i hi haurien de cremar un poc d'oli lletgint-la de prim compte. N'estam ben segurs de que se'n llepariien es dits i en treuríen molt de profit.

Per sa nostra part, enviam s'enhorabona més coral a l'Arquebisbe de Valencia i ses gracies mes expressives per haver-mos fet assaborir sa seua magnifica Pastoral. ¡Que no sia sa derrera que mos envii!

Secció local

Sembla que va millor de la seua greu malaltía es nostro bon amic don Francesc Nadal i Guasp, metge. ¡Que Deu li aument la millorança!

Es nostros bons amics es notables arqueòlecs catalans Mn. Jusep Gudiol i D. Guillem de Brocá foren per aquí aqueis dies passats per estudiar es talaiots i demés monuments prehistórics de Manacor. Sa veren ambsos altres amics nostros Mn. Juan Aguiló i D. Juan Amer, que hi diuen de prim sobre aquest ram, i que donaren an aquells molt bones claricies. Aqueis catalans romangueren admirats de les coses interessantíssimes que té Mn. Aguiló i sobre tot el Senyor Amer en matería d'antiguedats.

Divenres de s'altra setmana, sa gran ventada que va fer, tomá quatre antenes an es moli d'En Jaume Melis: una va pegar dalt sa taulada de N' Escrivá i va esfondrar una biga, i una altra pegá demunt sa terrada des meteix molí, i hi feu un forat com un covo.

Demá hi haurá festa de St. Jusep de devota persona an es «Convent», i hi predicará el P. Robert Redal.

Aquesta setmana ses monges «Sirventes de la Sta. Familia», fan els Exercicis, i els ho predica el Rt. Pare Miquel Alcover, de la Companyia de Jesús, nadiu d'aquesta vila.

Va esser ben interessant sa velllada literaria-recreativa-musical que hi va haver diumenge avespre a sa casa que es Pares Dominics d'aquí han arretglada per fer-hi escola, just devora es «Convent». Vengué de Ciutat aposta per presidir la festa el M. I. Sr. Vicari General, que ocupá sa Presidencia tenint a cada costat el Sr. Jutge de Primera Instancia, es Diputat Provincial D. Antoni Llitères i Ferrer, el Sr Registrador de la Propiedat i el R. P. Prior dels PP. Dominics. Sa grandiosa sala, nova de trinca, era plena d'en gom en gom, i adefora devant es portal i finestres e-hi havía també gran gernació. E-hi va concórrer lo més granat de Manacor. Sa part musical va anar ben bé, cantant-hi es nostro bon amic es famós artista D. Miguel Riera; llavò se feren projeccions i una secció de cinematograf. Tiraren discursos els P. Caldentey i Redal, explicant lo que seria s'escola que anaven a obrir i que ara ja está uberta i en-dança; també parlaren el M. I. Sr. Vicari General i el Rt. P. Prior, manifestant es primer sa seua gran satisfacció per sa apertura de tal escola i felicitantse'n en nom de l'Esglesia; i el P. Prior doná les gracies a tots es qui havien presa part en tal festa i estaven disposts a ferlos costat en lo de tal escola, cridada a fer un gros bé dins Manacor.

Hem sentit contar que an es teatre de «Variedats» s'han fetes funcions tan verdes i tan verdes ¿Qui en té sa culpa principal? Si no hi hagués gent que hi anás, es ben segur que tals funcions no's farien. Pensau-hi, manacorins! i veureu que sa culpa principal es vostra, des qui hi van i pagant e-hu sostenen.

Tipo-lit. Amengual y Muntaner